

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

w sprawie

projektu ustawy skierowanej do Senatu RP 28 października 2020 roku o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (druk senacki nr 246)

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej pozytywnie opiniuje projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, który zakłada wyrównanie ubytków w dochodach jednostek samorządu terytorialnego, spowodowanych wprowadzeniem w 2019 r. zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Projektowane przepisy mają przeciwdziałać pogłębianiu się trudnej sytuacji finansowej samorządów, w tym gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, spowodowaną wprowadzonymi zmianami ustawowymi w podatku PIT w 2019 roku, narzuconymi podwyżkami płac nauczycieli oraz długoterminowymi skutkami panującej pandemii. W 2020 roku postępuje systematyczny spadek dochodów z PIT w stosunku do 2019 roku, gdzie spadek części gminnej dochodów z PIT za trzy kwartały 2020 roku przekroczył **5,4%**.

Związek nadmienia, że w 2012 roku w Sejmie został złożony obywatelski projekt ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Projekt dotyczył wyrównania ubytków w dochodach JST spowodowanych ulgami i zwolnieniami podatkowymi w latach 2005-2011, które to ubytki szacowano na kwotę 8 mld złotych. Sejm RP przez dwie kadencje nie procedował skutecznie złożonego projektu, aż do jego dyskontynuacji. W tym czasie następowały dalsze ustawowe zwolnienia skutkujące permanentnym umniejszaniem ogólnych dochodów z PIT i tym samym stosownych odpisów dla JST. Dodać do tego należy ciągle przekazywanie samorządom nowych zadań bez wskazywania źródeł pokrycia kosztów ich realizacji.

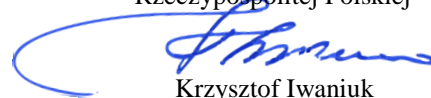
Bez proponowanej w projekcie ustawy rekompensaty dochodów w formie zwiększenia udziału JST w dochodach z PIT nie będzie możliwe powstrzymanie spadku tempa rozwoju polskich samorządów oraz ograniczania ich samodzielności finansowej, który jest nieuniknionym skutkiem ubytku dochodów własnych. Jednocześnie należy zauważyć, że od 2021 roku przewidywane są dalsze spadki dochodów gmin z tytułu udziału w podatkach dochodowych, w wyniku procedowanych w ostatnim okresie niekorzystnych dla samorządów zmian ustaw podatkowych. Mowa tu o zmianie przepisów dotyczących podatku ryczałtowego (*druk sejmowy 642*), w wyniku których nastąpi średnioroczny spadek dla samorządów dochodów podatkowych z PIT o **1,7 mld zł** oraz o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych („CIT estoński”- *druk sejmowy nr 643*), która będzie skutkować w pierwszych trzech latach kwotą **3,35 mld zł** ubytku w dochodach samorządowych. Procedowane przepisy nie przewidują stosownych rekompensat samorządom utraconych dochodów, które zakładają korzyści dla budżetu centralnego, kosztem dochodów samorządów. Spowoduje to po raz kolejny osłabianie finansów samorządowych, bez żadnych rekompensat i bez zmniejszenia nałożonych zadań, w sposób niezgodny z art.167 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który gwarantuje adekwatność zasilania finansowego do zakresu nałożonych zadań.

Przyjęcie zapisów przedłożonego projektu zapoczątkuje przerwanie niechlubnej praktyki uchwalania przepisów, które skutkują ubytkiem dochodów samorządów bez stosownej rekompensaty.

Dlatego **Związek Gmin Wiejskich RP w pełni popiera zapisy przedłożonego projektu zmiany ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego**, który choć w części ograniczy negatywne skutki wprowadzonych zmian ustaw podatkowych dla finansów samorządowych oraz możliwości inwestycyjnych i rozwojowych gmin.

Poznań, dnia 16 listopada 2020 roku.

Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Krzysztof Iwaniuk